

Proces rozhodovania vo VS, intrakomunitárne akty

09.11.2020

PhDr. Matúš Vyrostko, PhD.

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

- **Správa věcí veřejných je činností, vykonávanou ve prospěch jedince i společnosti, která sleduje uspokojení potřeb blíže neurčeného okruhu osob, ve veřejném zájmu.**
- **Veřejná správa je služba veřejnosti, realizována vykonavateli (oprávněnými správními orgány), ve veřejném zájmu.**

Čo je to verejný záujem? Čo môže byť vo
verejnom záujme?

- vo väčšine prípadov nie je právne zakotvený
- spoločenský záujem? súkromný záujem? kolektivizovaný záujem? štátny záujem?
- mal by sa skúmať vždy v konkrétnom prípade a v konkrétnej situácii

Normativny vs. individuálny správny akt

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

- **Normativní správní akty vydávají oprávněné subjekty veřejné správy jednostranným projevem své vůle, obsahují obecně závazná pravidla chování.**
- **Obecnost je spatřována ve skutečnosti, že závazné pravidlo chování se vztahuje na skupinu případů stejného druhu s neurčeným počtem adresátů. Předpokladem je, že budou opakovaně používání.**

Normativny vs. individuálny správny akt

- **Individuální správní akty jsou jednostrannými právními akty, které upravují práva a povinnosti konkrétně určených subjektů v konkrétně určené věci.**
- **Tato konkrétnost je odlišuje od normativních správních aktů, jejichž charakteristickým znakem je obecnost. Nejčastěji se s nimi setkáme ve formě rozhodnutí (v podmínkách České republiky např. rozhodnutí o povolení živnostenského podnikání ve službách, ale též vydáním osvědčení, vyjádření dokladu.**
- **Adresáti těchto individuálních správních aktů získají právo, ale může jim být též uložena i povinnost, kterou se musí řídit, respektovat ji, pod hrozbou sankce.**

- **konstitutivní rozhodnutí,**
- **deklaratorní rozhodnutí.**
- **Konstitutivní jsou ty, které nově zakládají, mění nebo ruší právní vztahy (např. rozhodnutí o stavebním povolení) a**
- **deklaratorní jsou vydávány za účelem autoritativního konstatování existence či neexistence určitého právního stavu věci (např. konstatování nesplnění podmínek pro vznik oprávnění podnikat na základě ohlášení živnosti).**

- **Každý individuální správní akt musí splňovat určité věcné a formální náležitosti. K věcným náležitostem rozhodnutí patří:**
 - výroková část,
 - odůvodnění,
 - poučení o odvolání.
- **Formálními náležitostmi jsou mj.**
 - označení oprávněného orgánu k vydání rozhodnutí,
 - číslo,
 - datum vydání rozhodnutí,
 - označení formy rozhodnutí
 - podpis oprávněné úřední osoby.

Prečo sa správne právo spája s prívlastkom
"európsky"?

- **Evropské správní právo je tím odvětvím práva, které má významné postavení ve veřejné správě, právní regulace chování subjektů reguluje, ve většině je charakteru kogentního, zavazujícího, příkazujícího. Je tedy potřeba vzít v úvahu, že členské státy EU a jeho orgány nebo EU pověřené subjekty, jsou ve veřejnoprávních vztazích, v roli oprávněného, s právem vynutit uloženou povinnost u ostatních subjektů.**
- **Cílem unijního právního řádu je dosáhnout takových postupů správního řízení, kde by došlo k uznání rozhodnutí vydaného správním orgánem v členském státu EU na území celé EU tzv. intrakomunitární správní akt.**

zdroj: elektronické opory, dr. Scískalová

-
- význam správných aktov v práve EÚ je v harmonizácii, ktorá je nevyhnutná.
 - Harmonizácia sa zabezpečuje prostredníctvom normotvorby (priama harmonizácia, otvorená, ktorá vyplýva zo zmlúv).
 - Harmonizácia má svoje úskalia, je to proces náročný.
 - Popri hlavnej línii harmonizácie vznikla nepriama, skrytá harmonizácia, koncom 70 rokoch minulého storočia prostredníctvom judikatúry súdneho dvora

- rozhodnutie 1979 – súd sa zaoberal prípadom, kedy v niektorom členskom štáte bol povolený predaj alkoholických nápojov (povolenie), dovozca doviezol tovar na územie iného štátu a chcel s týmto tovarom obchodovať, ale príslušné orgány daného štátu mu nedovolili obchodovať pretože nemal na predaj povolenie – vznikol spor.
- Naskytla sa otázka či, takýto stav je v právne v poriadku, či vyhovuje požiadavkám ktoré vyplývajú z vnútorného trhu. Týmto sporom sa zaoberal Súdny dvor a bol podkladom k vytvoreniu správnych aktov v práve EÚ.

- **Rozsudok vo veci Cassis de Dijon.** Európsky súdny dvor rozhodol, že závažné aspekty týkajúce sa zdravia alebo životného prostredia nie je možné uplatniť ako dôvody pre zákaz dovozu potravín z iných členských štátov za podmienky, že výrobok bol vyrobený v súlade s právnymi predpismi a bol uvedený na trh v príslušnom štáte EÚ.
- https://curia.europa.eu/arrets/TRA-DOC-SK-ARRET-C-0120-1978-200406993-05_00.html

-
- **Európske agentúry tvorili základ pre úvahy o tom, či môžu vydávať správne akty, ktoré by boli platné a účinné na celom území EÚ. Správne akty európskych agentúry sú ešte aj dnes veľmi výnimočným javom.**
 - **Táto otázka nie je komplexne regulovaná, upravená ale len v konkrétnych prípadoch regulácie postavenia európskych agentúr (napr. rozhodnutie o ochrannej známke, ktoré vydáva Úrad pre harmonizáciu na vnútornom trhu, rozhodnutie o udelení odrodových práv, ktoré vydáva Odrodový úrad)**

Intrakomunitárne správne akty

- druhým typom správnych aktov, ktoré zabezpečujú harmonizáciu, sú správne akty členských štátov, ktoré sa v literatúre označujú aj ako intrakomunitárne správne akty (pôsobia vo vnútri prostredia EÚ). Všeobecným východiskom pri správnych aktoch je záver, podľa ktorého ak orgán VS vydá správny akt, tak tento správny akt je vykonateľný len na území daného štátu.
- Jednotlivec sa teda nemôže domáhať oprávnenia z takýchto správnych aktov na území iného štátu (právne poriadky jednotlivých štátov poznajú tzv. uznávacie konanie, vďaka ktorému potom je možné uznať a vykonať takýto správny akt aj na území iného štátu)

akty

- **Intrakomunitárne správne akty však takúto uznávaciu procedúru nepotrebujú.**

- **V súčasnosti sa najčastejšie jedná o povol'ovacie správne akty, ktoré sú vydané orgánom VS jedného členského štátu ale adresáta oprávňujú na určité konanie (poskytovanie služieb a pod.) aj na území iných členských štátov a to všetko bez nutnosti získať ďalšie špeciálne oprávnenia na území tých iných členských štátov.**
- **napr. povol'ovacie správne akty, ktoré sa vyskytujú v oblasti poskytovania služieb na finančnom trhu (ak chce banka/PO povolenie).**
- **Právna úprava týchto správnych aktov je väčšinou obsiahnutá v jednotlivých predpisoch sekundárneho práva EÚ.**

- **Intrakomunitárne správne akty môžeme rozdeliť do 2 skupín:**
 - **1. intrakomunitárne správne akty s viazanosťou na účinky,**
 - **2. intrakomunitárne správne akty s viazanosťou na adresáta**

ISA s viazanostou na ucinky

- **podstatou takéhoto aktu je, že príslušný orgán členského štátu vydá povolenie konkrétnemu adresátovi, v súlade s právnymi predpismi tohto členského štátu.**
- **Takého povolenie potom oprávňuje adresáta na výkon určitej činnosti na území celej EÚ a to bez toho, aby bolo potrebné dodatočne nadobudnúť povolenie v ďalších členských štátoch.**
- **Orgány výkonnej moci ostatných členských štátov sú obsahom takéhoto správneho aktu viazané a to bez toho aby akokoľvek mohli ovplyvniť proces jeho vydania. Tento typ správnych aktov je inšpirovaný aj medzinárodným právom, pretože existujú medzinárodné zmluvy, ktoré zakotvujú takýto systém správnych aktov (napr. dohoda o cestnej premávke z roku 1968, ktorá zaviedla inštitút medzinárodného vodičského preukazu.)**

- **Intrakomunitárny účinok je svojou podstatou modifikáciou materiálnej právoplatnosti individuálneho správneho aktu (právoplatnosť znamená, že je záväzný) (napr. smernica č. 65 z roku 2009 o koordinácii právnych a administratívnych predpisov týkajúcich sa subjektov kolektívneho investovania do prevoditeľných CP, smernica č. 39 z roku 2004 o trhoch finančných nástrojov)**

ISA s viazanostou na adresata

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

- **jedná sa tu o situáciu, keď správny orgán jedného členského štátu vydá správny akt adresátovi na území iného členského štátu účelom takéhoto intrakomunitárneho správneho aktu je vždy jeho použitie na území iného členského štátu**
- **napr. správne akty, ktoré sú vydávané v zmysle nariadenia č. 1013 z roku 2006 o preprave odpadov, toto nariadenie ráta s povolovacím správnym aktom, ktoré oprávňuje adresáta na prepravu odpadov z jedného členského štátu do iného členského štátu, v prípade ho oprávňuje na tranzit odpadu cez členské štáty.**
- **Príslušným orgánom pre vydanie takéhoto povolenia je správny orgán cieľového štátu – ten štát, do ktorého ten odpad ide)**

- **Problematika správních postupu při správě věcí veřejných v EU je dlouhodobě sledovaným tématem.**
- **Příkladem této iniciativy je „Výzkumná síť pro správní právo EU“.**
Dne 1. září 2014 zveřejnila výzkumná síť pro správní právo EU (ReNEUAL) soubor modelových pravidel o správních postupech EU. Soubor pravidel jsou k dispozici na internetové stránce výzkumné sítě pro správní právo EU: www.reneual.eu.

- **Modelová pravidla výzkumné sítě pro správní právo EU poskytnou cenný zdroj inspirace, které podporují efektivnější, odpovědnou, transparentní a etickou správu, jejich rozsah představuje:**
 - • **obecná ustanovení**
 - • **správní tvorba pravidel**
 - • **rozhodování**
 - • **zakázky**
 - • **vzájemná pomoc**
 - • **správní řízení**

- **Základními zásadami uplatňovanými při správě věcí veřejných, na kterých správní řízení spočívá, jsou mj.:**
 - • **zásada zákonnosti,**
 - • **ochrana dobré víry,**
 - • **součinnosti účastníků řízení,**
 - • **rychlosti a procesní ekonomie (hospodárnosti),**
 - • **materiální pravdy,**
 - • **legality,**
 - • **procesní rovnosti účastníků řízení.**

- **Dalšími zásadami neméně důležitými je**
 - **neustranný postup, mlčenlivost, poskytnutí poučení a pomoci účastníkovi řízení, řešení sporů smírnou cestou, zachování rovnosti účastníkům řízení.**

- **Zásada zákonnošti je uplatňována ve všech oblastech činnosti veřejné správy a představuje jeden z ústavních principů.**
- **V rámci základních zásad řízení je správním orgánům uložena povinnost postupovat v řízení na základě a v souladu se zakládajícími smlouvami EU, právními předpisy, mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu EU.**
- **Zde se má na mysli dodržování, jak procesních předpisů, tedy postupu při vyřizování věci subjektu, tak i předpisů hmotného práva, které se vztahují k dané věci například v oblasti vydání rozhodnutí o povolování podnikání, sociálního zabezpečení, školství aj.**

- **Zásada zákonnosti je vyjádřena též v rámci vydávaných rozhodnutích, které musí být předepsané náležitosti, musí být vydáno správním orgánem k tomu příslušným, vycházet ze spolehlivě zjištěného stavu věci.**
- **Zásada je uplatňována i v rámci opravných prostředků a to např. přezkum rozhodnutí, podle něhož i rozhodnutí je správní orgán oprávněn zrušit nebo změnit, bylo-li vydáno v rozporu obecně závazným právním předpisem.**

- **Vzhledem k tomu, že neplnění stanovených povinností může vážně ovlivnit průběh řízení nebo dokonce řízení samotné, musí se pamatovat i na prostředky, které může použít správní orgán v případě, že součinnost nebyla účastníkem poskytnuta.**

- **Zásada materiální pravdy je definována stejně ve všech řízeních při správě věcí veřejných. Tato zásada ukládá správnímu orgánu postupovat tak, aby byl zjištěn přesně a úplně skutečný stav věci.**
- **Zásada materiální pravdy klade za povinnost správnímu orgánu, aby na základě důkazů navržených účastníky řízení zjistil všechny skutečnosti důležité pro řízení, aby byl spolehlivým základem pro volné zhodnocení důkazů a vydání rozhodnutí ve věci.**
- **Rozsah a způsob zjišťování podkladů pro vydání rozhodnutí stanoví a obstará správní orgán. Povinnost z této zásady vyplývá také účastníkovi řízení, protože je to on, kdo navrhuje na podporu svých tvrzení důkazy, které mu jsou známy.**

- **Podle této zásady je každý orgán povinen poskytnout všem účastníkům řízení rovná procesní práva a uplatňovat vůči nim stejné procesní povinnosti.**

- **Při realizaci zásady neustrannosti je správní orgán povinen jednat tak, aby nestránil některému z účastníků.**
- **Znamená to, že musí postupovat tak, aby vyžadoval od všech dotčených osob plnění jejich procesních povinností rovnou měrou.**
- **Při uplatnění zásady neustranného postupu správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu.**

- **Zásady dispozice a oficiality souvisí se zahájením řízení.**
- **V tomto ohledu k zahájení řízení může dojít na základě podání žádosti nebo návrhu účastníka řízení nebo z podnětu správního orgánu.**
- **Ze zásady oficiality se při zahájení řízení předpokládá aktivita správních orgánů, zejména je-li na tom veřejný zájem, například při ukládání povinností či sankce.**
- **Zásada dispozice počítá s iniciativou účastníka řízení, který uplatňuje svoje práva.**

- Každé správní rozhodnutí vydané v prvním stupni podléhá možnosti přezkoumání. Zásada dvouinstančnosti se do právní úpravy promítá tak, že proti rozhodnutí správního orgánu první instance se lze odvolat.

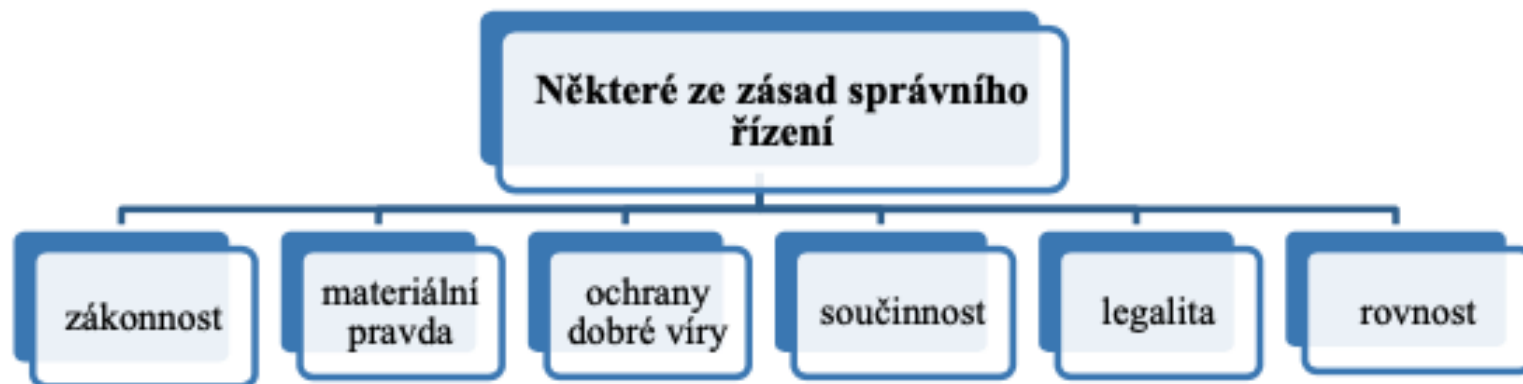
- **Zásada legitimního očekávání, se týká souladu uplatňovaných pravidel řízení v praxi.**
- **Legitimního očekávání se dosahuje tím, že se pravidla a rozhodovací praxe nemění bez podložených legitimních důvodů.**
- **Zásada legitimního očekávání požaduje, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly neodůvodněné rozdíly, tedy jde o zajištění předvídatelnosti postupů veřejné správy.**

- **Zásada ochrany dobré víry vede k tomu, že správní orgán šetří práva nabytá v dobré víře a zároveň však šetří i oprávněné zájmy osob, jichž se činnost ve veřejné správě v jednotlivém případě dotýká.**
- **Dobrá víra účastníka řízení je chráněna například při rozhodování o prominutí zmeškání lhůty v odvolacím řízení nebo i při provádění exekuce.**

- **Zásada proporcionality, znamená pokyn pro správní orgány, aby při svém postupu nezasahovaly do právních poměrů účastníků řízení a dotčených osob nad nevyhnutný rozsah při dodržání cíle**

Ďakujem za pozornosť
matus.vyrostko@fvp.slu.cz
matusvyrostko@gmail.com (len ak nefunguje prvý)